

---

**POLISVOORWAARDEN BOUW- EN  
MONTAGEVERZEKERING  
(C.A.R./EAR)**

AUGUSTUS 2010

***ZEKER IS ZEKER***

## **INHOUDSOPGAVE**

BIJZONDERE BEPALINGEN .....	6
RUBRIEK A: HET WERK.....	6
RUBRIEK B: DE AANSPRAKELIJKHEID .....	9

Op het polisblad staan één of meer verzekeringsvormen hierna te noemen verzekeringen. Deze algemene voorwaarden zijn van toepassing op alle op het polisblad vermelde verzekeringen. Op elke verzekering zijn, naast deze algemene voorwaarden, ook de woordenlijst, de betreffende bijzondere voorwaarden en de eventueel op het polisblad vermelde clausules en eigen risico's van toepassing. Bij strijdigheid tussen de bijzondere voorwaarden en de algemene voorwaarden gaan de bijzondere voorwaarden voor.

De maatschappij  
Assuria Schadeverzekering N.V.

1. Strekking van de verzekering:

De maatschappij waarborgt, tot aan het beloop van de in het polisblad genoemde bedragen onder na te melden voorwaarden aan de verzekerde vergoeding van schade aan het in het polisblad genoemde werk, alsmede vergoeding van schade wegens aansprakelijkheid in zijn in het polisblad vermelde hoedanigheid.

De verzekering geschiedt op grondslag van het bij de maatschappij ingediend aanvraagformulier, waarvan de inhoud met de overeenkomst één geheel uitmaakt, alsmede van de haar voorgelegde, door de bevoegde overheidsinstanties goedgekeurde tekeningen en bestek, en met inachtneming van de gegevens, vermeld in het bij dit polisformulier behorende en daarmee één geheel vormende polisblad.

2. Verzekerden:

In deze polis wordt onder verzekerde verstaan:

- a) de verzekeringnemer in zijn in het polisblad genoemde hoedanigheid;
- b) de opdrachtgever, indien deze niet de verzekeringnemer is;
- c) de aannemers, onderaannemers, architecten, adviseurs, installateurs en constructeurs.

3. Verzekeringsduur:

De duur van de verzekering wordt onderscheiden in de bouw- of montageperiode en de onderhoudstermijn. De verzekering eindigt op de in het polisblad genoemde einddatum van de bouw- of montageperiode, of zoveel eerder als het werk overeenkomstig de bepalingen van het bestek voor de eerste maal is opgeleverd, dan wel door, namens of met toestemming van de opdrachtgever in gebruik wordt genomen.

Indien het werk binnen de in het polisblad genoemde bouw- of montageperiode respectievelijk onderhoudstermijn nog niet voor de eerste respectievelijk tweede maal is opgeleverd, zal de verzekeringnemer het recht hebben de verzekering te verlengen tegen en ander overeen te komen premie, mits vóór het einde van de termijn aan de maatschappij van de wens tot verlenging wordt kennisgegeven.

Schade, welke na de overeengekomen einddatum ontstaat, valt buiten de grenzen van de verzekering.

4. Premiebetaling:

De premie is door de verzekeringnemer bij vooruitbetaling verschuldigd tegen ontvangst van een kwitantie. De maatschappij zal eerst risico lopen zodra de op het polisblad vermelde voorschotpremie en kosten ten volle zijn voldaan. Voor de eerste premie en kosten strekt deze polis tot kwitantie. De premie is betaalbaar ten kantore van de maatschappij; niet-aanbieding van een kwitantie door de maatschappij ontslaat de verzekeringnemer niet van zijn verplichting tot premiebetaling.

5. Naverrekening:

De verzekeringnemer is verplicht binnen twee maanden na het einde van de verzekering aan de maatschappij opgave te doen van de definitieve eindwaarde van het werk en/of van alle andere gegevens die nodig zijn voor de definitieve vaststelling van de premie. Desverlangd zal de verzekeringnemer de maatschappij gelegenheid geven de opgave te verifiëren.

Op grondslag van deze gegevens stelt de maatschappij de definitieve premie vast. Indien de definitieve premie hoger is dan de voorschotpremie, is suppletiepremie op basis van het overeengekomen premiepercentage verschuldigd tegen ontvangst van een aanhangsel.

Bedraagt de definitieve eindwaarde meer dan 130% van de voorlopig verzekerde som, dan zal de verzekeringnemer bovendien een billijke premieverbetering verschuldigd zijn. Is de definitieve eindwaarde lager dan de voorlopig verzekerde som, dan verleent de maatschappij restitutie op basis van het overeengekomen premiepercentage, doch ten hoogste over 30% van de voorlopig verzekerde som. Indien de verzekeringnemer in gebreke blijft de eindwaarde tijdig op te geven of de nodige gegevens ter verificatie te verstrekken, zal de maatschappij het recht hebben de definitieve eindwaarde te taxeren en de premie dienovereenkomstig vast te stellen. Aan die taxatie zal de verzekeringnemer gebonden zijn.

6. Algemene uitsluitingen:

l) Molest

- 1.1. Uitgesloten is schade veroorzaakt door of verband houdende met oorlog, oorlogsgeweld, gewapende internationale actie, vijandelijke inval, burgeroorlog, opstand, binnenlandse onlusten, oproer of muerij van leden van enige gewapende macht;
- 1.2. zodra en zolang enig deel van het land waarin het verzekerde zich bevindt, betrokken is in oorlog, oorlogsgeweld, gewapende internationale actie, vijandelijke inval of burgeroorlog, is uitgesloten schade veroorzaakt door:
  - a) vliegtuigen, projectielen of ontploffingsmiddelen, gebruikt door, bestemd voor of achtergelaten door enige gewapende macht, ongeacht hoe zij mocht ontstaan;
  - b) gedragingen van leden van enige gewapende macht, welke zodanig afwijken van de in het normale burgerlijke verkeer gangbare normen dat zij redelijkerwijs geacht kunnen worden te zijn beïnvloed door het feit dat enig deel van het land, waarin het verzekerde zich bevindt, betrokken is in oorlog, oorlogsgeweld, bewapende internationale actie, vijandelijke inval of

burgeroorlog;  
één en ander voor zover zodanige schade niet reeds krachtens het onder  
1.1 bepaalde is uitgesloten.

- II) Kernreacties  
Uitgesloten is schade veroorzaakt door atoomkernreacties, radio-actieve straling of besmetting, onverschillig hoe deze zijn ontstaan en waar zij zich hebben voorgedaan.
- III) Onware opgave  
Uitgesloten is schade omtrent welker ontstaan, aard of omvang de verzekerde opzettelijk een onvolledige of onware opgave doet of waaromtrent hij een van de in de polis genoemde verplichting niet is nagekomen. Deze uitsluiting geldt niet voor de verzekerde die aantoonbaar, dat de daarin bedoelde omstandigheden zich buiten weten en tegen zijn wil hebben voorgedaan en hem terzake van deze omstandigheden geen enkel verwijt treft.
- IV) Vervaltermijn  
Bij afwijzing van een schade vervalt elke aanspraak op schadevergoeding wanneer de vordering daartoe niet binnen drie maanden na de afwijzing in rechte wordt ingesteld.

7. Verplichtingen van verzekerde:

a) Voorzorgsmaatregelen

De verzekerde dient alle voorzorgsmaatregelen te nemen en de nodige voorzieningen te treffen teneinde schade te voorkomen of te verminderen en te voldoen aan alle wettelijke verplichtingen. Indien door de maatschappij speciale voorwaarden zijn of worden gesteld ten aanzien van de uitvoering der werkzaamheden of de te nemen voorzorgsmaatregelen, is de verzekerde verplicht deze speciale voorwaarden na te komen. De maatschappij respectievelijk haar vertegenwoordigers zullen altijd toegang hebben tot het bouw- en montage terrein en het werk.

b) Wijziging van het risico

De verzekerde is verplicht alle wijzigingen in de bouw- of montage, het bestek, de aard der werkzaamheden of anderszins, alsmede alle gewijzigde omstandigheden onmiddellijk aan de maatschappij mede te delen. Indien ten gevolge van zo'n wijziging het risico verandert heeft de maatschappij het recht vanaf de datum der wijziging premie en voorwaarden te herzien. Te allen tijde dient de verzekerde aan de maatschappij alle verlangde inlichtingen te verstrekken.

c) Stijging van bouw- of montagekosten

Wanneer reeds tijdens de bouw- of montageperiode voorzien kan worden dat de definitieve eindwaarde meer dan 125% van het voorlopig verzekerde bedrag gaat bedragen, zal de verzekerde zulks onverwijld aan de maatschappij dienen mede te delen.

8. Verhaalrecht:

Door vergoeding van de schade gaan de rechten van verzekerde tegen derden over op de maatschappij. Ingeval van verlies is de verzekerde verplicht zijn rechten op het vermiste

aan de maatschappij over te dragen. Voorts zal de verzekerde de maatschappij alle medewerking verlenen bij haar pogingen de schade op derden te verhalen.

De maatschappij Doet afstand van het verhaalsrecht jegens de medeverzekerde personen. De maatschappij behoudt evenwel haar verhaalsrecht jegens de mede- verzekerde personen, indien aan de verzekerde vergoeding van schade is verleend, omdat hem terzake van de omstandigheden genoemd in 6 onder 3, 14 onder a of 22 onder a, geen enkel verwijt trof.

9. Samenloop:

Indien een schade is gedekt zowel onder rubriek A als onder rubriek B, wordt de schadevergoeding verleend met inachtneming van de voorwaarden van rubriek A. De schade wordt alsdan geacht niet gedekt te zijn onder rubriek B.

10. Adres:

Als adres van de verzekeringnemer geldt het laatst aan de maatschappij opgegeven adres.

11. Geschillen:

Alle geschillen uit deze overeenkomst voortvloeiende, met uitzondering van die genoemd in 19, zijn onderworpen aan de rechtspraak van de bevoegde rechter.

Slotbepaling

Onverminderd alle overige bepalingen van deze verzekering zal elk recht op schadevergoeding komen te vervallen na verloop van één jaar na afloop van de verzekering tenzij het schadegeval het onderwerp is van een hangend rechtsgeding of arbitrage.

## **BIJZONDERE BEPALINGEN**

### **RUBRIEK A: HET WERK**

12. Omvang der verzekering:

1a) Deze verzekering geeft dekking tegen alle beschadiging, vernietiging of verlies – ongeacht door welke oorzaak – van het werk, alsmede van het hulpmateriaal indien dit blijkens vermelding op het polisblad is meeverzekerd.

1b) Indien blijkens vermelding op het polisblad een bedrag is meeverzekerd op bestaande eigendommen van de opdrachtgever, geschiedt deze verzekering op premier-risque basis tegen alle beschadiging, vernietiging of verlies als gevolg van, dan wel verband houdende met de uitvoering van het werk, met uitzondering van schade ten gevolge van brand, explosie, blikseminslag en storm.

2a) Onder het werk wordt verstaan: de werken op het bouw- of montagerrein, in aanbouw of gereed, zoals op het polisblad aangeduid, alsmede de (bouw) componenten die voor de uitvoering van het werk bestemd zijn, zodra en zolang deze zich op het bouw- en montagerrein bevinden en voor rekening en risico van een verzekerde zijn; werken uit te voeren door derden zijn slechts meeverzekerd, indien zulks uitdrukkelijk op het polisblad is vermeld.

2b) Onder het hulpmateriaal wordt verstaan: de op het bouw- of montagerrein aanwezige hulpmaterialen, gereedschappen en keten. Uitgesloten blijven evenwel al het varend en drijvend materieel, zomede draglines, bulldozers, kranen en andere mechanisch voortbewogen transportmiddelen.

3) Verder is verzekerd schade aan (bouw)componenten tijdens transport over land binnen Suriname naar het bouw- of montagerrein voor zover deze transporten voor risico zijn van verzekerde. Deze transporten zijn verzekerd tot USD 25.000,- per transport.

Bijzondere insluitingen

13. Gevolgen van eigen gebrek:

Verzekerd is beschadiging of vernietiging ten gevolge van eigen gebrek, ondeugdelijke materialen, onvoldoende deskundigheid van personen voor wie de verzekerde verantwoordelijk is, constructiefouten en fouten in het ontwerp, met dien verstande dat beschadiging, vernietiging of verlies van dat deel van het verzekerde werk, dat direct door een of meer der voornoemde omstandigheden is getroffen, van deze verzekering is uitgesloten.

**Extra kosten:**

Tot ten hoogste 10% van de voor het werk verzekerde som, zoals op het polisblad onder rubriek A sub 1 vermeld, zijn boven dat bedrag op premier-risque basis gedekt alle kosten die noodzakelijkerwijs gemaakt moeten worden om in geval van een gedekte schade het werk op de in het bestek aangegeven wijze alsnog geheel te kunnen uitvoeren, daaronder begrepen de kosten van slopen, (de)monteren, nieuwe tekeningen en honoraria, mits redelijk vastgesteld, van architecten en andere technische adviseurs.

Extra kosten wegens overwerk, uitvoering van werk gedurende de nacht of op zon- en feestdagen, ijlvrachttoeslagen, kosten van heraanbesteding enzovoorts worden slechts vergoed, indien de maatschappij zich vooraf met het maken van dergelijke extra kosten akkoord heeft verklaard.

**Uitsluitingen**

**14. Opzet en schuld:**

- a) Uitgesloten is schade, welke is veroorzaakt door opzet, grove schuld of grove nalatigheid van de verzekerde.

Deze uitsluiting geldt niet voor de verzekerde die aantoonbaar, dat de bedoelde omstandigheden zich buiten zijn weten en tegen zijn wil hebben voorgedaan en hem terzake van deze omstandigheden geen enkel verwijt treft.

**Inventarisatie- verlies**

- b) Uitgesloten is schade wegens verlies, vermissing of verdwijning van goederen, die eerst geconstateerd wordt bij een inventarisatie of een periodieke controle.

**Gevolgschaden**

- c) Uitgesloten is schade als gevolg van gehele of gedeeltelijke stilstand of vertraging van het werk, tenzij deze is veroorzaakt door een onder deze verzekering gedekte schade.

**15. Verzekerd bedrag:**

Het op het polisblad onder rubriek A sub 1 vermelde bedrag wordt als voorlopig verzekerd bedrag aangemerkt. Als definitief verzekerd bedrag geldt de eindwaarde van het werk, d.i. de aanneemsom van de in het bestek omschreven werkzaamheden met verrekening van de kosten wegens meer- of minderwerk en vermeerderd met de kosten van de architect, het toezicht en de controle, alsmede – indien de verzekeringnemer de opdrachtgever is – de waarde van de door deze zelf uitgevoerde werkzaamheden en de daarbij gebruikte materialen; bij montagewerken: de waarde van de te monteren, repareren en reviseren componenten en installaties vermeerderd met de kosten en lonen.

**16. Bijverzekering na schade:**

In afwijking van het bepaalde in artikel 322 W.v.K. zal de maatschappij de schade vergoeden tot ten hoogste de in 15 genoemde eindwaarde. Na het voorvallen van een schade zal de verzekering voor het volle bedrag blijven doorlopen, waarbij dan de verzekeringnemer verplicht is over de door de maatschappij verschuldigde uitkeringen van schade of extra kosten een pro rata premieverbetering te betalen.



17. Onderhouds- termijn:

Indien blijkt vermelding op het polisblad de verzekering ook van kracht is gedurende de onderhoudstermijn, zal gedurende die termijn door de maatschappij worden vergoed:

- a) schade aan het werk veroorzaakt door een verzekerde tijdens werkzaamheden uit hoofde van verplichtingen volgens de onderhoudsbepalingen, het bestek of de aannemingsovereenkomst;
- b) schade die tijdens de onderhoudstermijn is ontstaan, doch tijdens de bouw- of montageperiode door een onder de verzekering gedekt risico werd veroorzaakt.

18. Verplichtingen bij schade:

Bij iedere gebeurtenis waaruit voor de maatschappij een verplichting tot schadevergoeding zou kunnen voortvloeien, is de verzekerde verplicht:

- a) zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen 3 x 24 uur, de maatschappij in te lichten;
- b) aan de maatschappij alle gewenste gegevens en stukken, waaronder een afschrift van het door de aannemer(s) bijgehouden dagboek, te verstrekken;
- c) de maatschappij op de hoogte te houden van de verdere ontwikkeling van het schadegeval onder directe doorzending van alle ontvangen stukken;
- d) de maatschappij of haar experts toegang tot het bouw- en montageterrein of het werk te verlenen en de door hen gegeven aanwijzingen strikt op te volgen;
- e) te zorgen voor het behoud van hetgeen nog waarde heeft en geen opruiming te doen dan na toestemming van de maatschappij;
- f) bij vermoeden van een strafbaar feit de politie terstond in te lichten;
- g) de maatschappij van alle andere bestaande verzekeringen op de bij deze polis verzekerde interessen in kennis te stellen.

19. Schaderegeling:

De schade zal worden vastgesteld door een door de maatschappij te benoemen deskundige. In geval van enig geschil omtrent de schadeloosstelling zal in onderling overleg een onpartijdige deskundige worden benoemd, wiens beslissing voor beide partijen bindend zal zijn.

Indien partijen het niet eens kunnen worden over de benoeming van zo'n deskundige, zal het geschil worden voorgelegd aan een commissie van drie deskundigen, van wie de maatschappij en de verzekeringnemer ieder één lid benoemen en de twee aldus

aangewezenen in onderling overleg het derde lid zullen benoemen. De beslissing van deze commissie zal voor beide partijen bindend zijn.

## **RUBRIEK B: DE AANSPRAKELIJKHEID**

### 20. Omvang der verzekering:

- I) De verzekering dekt de aansprakelijkheid – zowel wettelijke als contractuele – van de verzekerde wegens schade aan derden, binnen de verzekeringsduur ontstaan bij uitvoering van het werk respectievelijk de onderhoudswerkzaamheden, en wel voor alle verzekerden tezamen tot ten hoogste het op het polisblad onder rubriek B vermelde bedrag per schadegeval.
- II) Onder schade wordt verstaan: letsel of aantasting van de gezondheid, als dan niet de dood ten gevolge hebbende, alsmede beschadiging of vernietiging van goederen, de daaruit voortvloeiende schade daaronder begrepen. Schaden, welke het gevolg zijn van dezelfde of van verscheidende samenhangende en gelijksoortige oorzaken, worden als één schade beschouwd.
- III) Nadat verzekerde's aansprakelijkheid door de maatschappij is erkend of bij rechterlijk gewijsde is vastgesteld, vergoedt de maatschappij aan de verzekerde de uit dien hoofde door deze verschuldigde geldsommen, zoals die – onder goedkeuring van de maatschappij – in minnelijk overleg met de benadeelden zijn vastgesteld, of tot betaling waarvan de verzekerde bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak is veroordeeld.

### 21. Bijzondere insluitingen

#### a) Ondergeschikten

Ingesloten is de aansprakelijkheid van de ondergeschikten, indien en voor zover ook een verzekerde in zijn in het polisblad genoemde hoedanigheid krachtens de wet aansprakelijk is. Als ondergeschikten worden ook beschouwd degenen, die tegen beloning persoonlijk arbeid verrichten dan wel werkzaam zijn om vakbekwaamheid te verwerven. De bepalingen in deze polis ten aanzien van de verzekerde vinden op de medeverzekerde personen overeenkomstige toepassing.

#### b) Proceskosten

De vergoeding van de kosten van verweer tegen aanspraken in de zin van deze rubriek is, mits de maatschappij het maken van deze kosten vooraf heeft goedgekeurd, onder de verzekering begrepen, zelfs boven de verzekerde som.

22. Uitsluitingen:

a) Opzet

Uitgesloten is schade, welke is veroorzaakt door opzet van de verzekerde. Deze uitsluiting geldt niet voor de verzekerde die aantoonbaar, dat de bedoelde omstandigheden zich buiten zijn weten en tegen zijn wil hebben voorgedaan en hem terzake van de omstandigheid geen enkel verwijt treft.

b) (Lucht)vaartuigen, motorrijtuigen

Uitgesloten is schade middellijk of onmiddellijk veroorzaakt door vaartuigen, luchtvaartuigen of voertuigen en objecten die voor hun voortbeweging van motorische kracht afhankelijk zijn, dan wel door hun lading. Niettemin is schade door bedoelde objecten toegebracht aan het werk wel gedekt, mits het werk blijkens vermelding op het polisblad onder rubriek A is meeverzekerd.

c) Schade aan ondergeschikten

Uitgesloten is letsel of aantasting van de gezondheid, al dan niet de dood tengevolge hebbende, aan ondergeschikten van een verzekerde toegebracht. Als ondergeschikten worden ook beschouwd degenen die tegen beloning persoonlijk arbeid verrichten dan wel werkzaam zijn om vakbekwaamheid te verwerven.

d) Onderlinge aansprakelijkheid

Uitgesloten is schade, welke door een verzekerde aan een andere verzekerde, diens nagelaten betrekkingen of rechtverkrijgenden wordt toegebracht, tenzij dit risico uitdrukkelijk is meeverzekerd.

e) Goederen onder opzicht

Uitgesloten is beschadiging, vernietiging en het niet of niet naar behoren kunnen gebruiken van goederen, veroorzaakt gedurende de tijd dat de verzekeringnemer, respectievelijk de aangesproken verzekerde of een ander voor hem deze om welke reden dan ook onder zich heeft. Onder voornoemde goederen worden tevens verstaan de al dan niet daadwerkelijk bij de bouw of montage in gebruik zijnde machinerieën, gereedschappen en verdere uitrusting.

f) Bijzondere bedingen

Uitgesloten is de aansprakelijkheid, welke wordt gegrond op een boete-, schadevergoedings-, garantie-, vrijwarings- of ander beding van soortgelijke strekking tenzij – en dan voor zover – ook zonder zulk een beding de verzekerde aansprakelijk zou zijn geweest. Eveneens is uitgesloten de aansprakelijkheid voortvloeiende uit het feit, dat de verzekerde zich niet beroept op bijzondere bedingen die zijn aansprakelijkheid zouden hebben uitgesloten of beperkt. Voorts is uitgesloten schade, waarvan het verhaal op een derde niet mogelijk is op grond van een door de verzekerde zonder toestemming van de maatschappij getroffen regeling.

g) Tijdverlet

Uitgesloten is schade als gevolg van tijdverlet en/of winstderving, waarvoor de (onder)aannemer tegenover de opdrachtgever respectievelijk de toekomstige gebruiker van het werk aansprakelijk mocht zijn.

h) Fouten in ontwerp of adviezen

Uitgesloten is schade aan de verzekerde intersten als gevolg van fouten, gebreken of nalatigheden in het ontwerp of de berekeningen, alsmede schade verband houdende met door de verzekerde verstrekte documenten of gegeven adviezen.

i) Verbetering en vervanging

Uitgesloten zijn schade of kosten ontstaan wegens vervanging, verbetering of herstelling van dor of onder verantwoordelijkheid van de verzekerde geleverde goederen, alsmede wegens het geheel of gedeeltelijk opnieuw verrichten van door of onder verantwoordelijkheid van de verzekerde uitgevoerde werkzaamheden, één en ander met inbegrip van schade voortvloeiende uit het niet naar behoren kunnen gebruik van geleverde of behandelde goederen en ongeacht door wie de kosten zijn gemaakt of de schade is geleden.

j) Ondeugdelijk werk

Uitgesloten is schade veroorzaakt door ondeugdelijk werk, ondeugdelijke materialen, respectievelijk ontwerp- en constructiefouten, indien de verzekerde bekend was met deze ondeugdelijkheid respectievelijk fouten.

k) Schade t.b.v. het werk

Uitgesloten is schade, indien zij noodzakelijkerwijs moet worden toegebracht ten behoeve van het werk, respectievelijk onafwendbaar uit de werkzaamheden moest voortvloeien.

23. Motorrijtuigen en werkmateriaal:

- 1) In afwijking van het bepaalde in 22, onder sub b is de aansprakelijkheid van de verzekerde voor schade, tijdens de uitvoering van werkzaamheden op het bouw- en montage terrein veroorzaakt door motorrijtuigen, (hij)s kranen en dergelijk werkmateriaal alsmede door hun lading, meegedekt, mits de verzekerde ten tijde van de schade niet de eigenaar of huurkoper van de desbetreffende objecten was noch deze in duurzaam gebruik had. Deze insluiting is evenwel alleen van kracht, indien en voor zover de schade niet wordt gedekt door enige verzekering, al dan niet van oudere datum. Een eigen risico op de andere verzekering valt evenmin onder de dekking van deze verzekering.

**2a) Geen rijbewijs**

Uitgesloten is de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt terwijl de feitelijke bestuurder niet in het bezit is van een geldig, voor het motorrijtuig wettelijk voorgeschreven rijbewijs (tenzij zulks uitsluitend te wijten is aan zijn verzuim het rijbewijs te laten verlengen en de geldigheid niet langer dan één jaar is verstreken), dan wel gedurende de tijd dat hem de rijbevoegdheid onvoorwaardelijk is ontzegd.

**2b) Leeftijd bestuurder**

Uitgesloten is de aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt terwijl degene die een object in de zin van 22 onder b bedient, jonger is dan 18 jaar.

**2c) Niet-gemachtigde bestuurder**

Uitgesloten is aansprakelijkheid van hen die niet uitdrukkelijk of stilzwijgend door een daartoe bevoegd persoon zijn gemachtigd een object in de zin van 22 onder b te besturen of te bedienen.

**24. Verplichtingen bij schade:**

De verzekerde is, op verbeurte van het recht op uitkering, verplicht:

- a) ieder voorval waaraan een derde mogelijk recht op schadevergoeding zou kunnen ontlenen, terstond doch uiterlijk binnen 3 x 24 uur aan de maatschappij te melden met een zo volledig mogelijke beschrijving van het gebeurde en de ontstane schade;
- b) zich te onthouden van iedere erkenning van schuld of aansprakelijkheid en van toezegging van betaling of schikking'
- c) alle stukken die de verzekerde terzake van een schade bereiken (dagvaardingen, giroformulieren, oproepingen, deurwaardersexploiten, aansprakelijkheidsstellingen en dergelijke) terstond, onbeantwoord, aan de maatschappij te zenden;
- d) alle medewerking te verlenen om de maatschappij tot uitoefening van haar rechten in staat te stellen;
- e) de maatschappij van alle andere bestaande verzekeringen tegen aansprakelijkheid in kennis te stellen.

Alleen de maatschappij is gerechtigd tot het vaststellen en regelen van een schade, tot het naar eigen inzicht voeren van verweer in buiten rechte, tot het verschaffen van rechtsbijstand in civiele of strafzaken en tot het verrichten van betalingen, desgewenst rechtstreeks aan de benadeelde.

De hieronder vermelde clausules zijn alleen dan van toepassing, indien in het polisblad naar het nummer van deze clausules wordt verwezen.

### Clausules

1. Onderaardse leidingen:

De maatschappij zal niet aansprakelijk zijn voor schade aan bestaande ondergrondse kabels of pijpleidingen van enige soort (electriciteits- en telefoonkabels, water- of gasleidingen, riolen en andere pijpleidingen enz.), tenzij verzekerde vóór het aanvangen van het werk:

- 1) aan de betrokken eigenaren of beheerders van bedoelde kabels en leidingen of andere bevoegde (overheids)instanties heeft verzocht om de exacte positie van alle kabels en leidingen zoals bedoeld op te geven en deze opgave ook daadwerkelijk en wel schriftelijk heeft ontvangen;
- 2) het bestaan en de exacte positie van de bedoelde kabels en leidingen heeft vastgesteld. In geval van schade zal de aansprakelijkheid van de maatschappij beperkt zijn tot de directe herstellingskosten van dergelijke kabels of leidingen; gevolgschade van enige aard is derhalve van deze verzekering uitgesloten. Van deze verzekering zijn in ieder geval uitgesloten schades die gedekt zijn onder andere polis(sen), al dan niet van oudere datum.

2. Brandblus- middelen:

Op straffe van verbeurte van het recht op schadevergoeding dient de verzekerde aan het volgende te voldoen:

Indien er laswerkzaamheden of gebruik van open vuur bij het werk zijn begrepen en het gebruik ervan niet vermeden kan worden wanneer er belangrijke hoeveelheden brandbare materialen in de nabijheid van dit werk aanwezig zijn, dient er voldoende brandblusmateriaal in de onmiddellijke nabijheid van het werk aanwezig te zijn. Een of meer werknemers die opgeleid zijn in het gebruik van brandblusmaterialen dienen eveneens aanwezig te zijn.

3. Dreigend regenweer:

Ingeval van dreigend regenweer of onweer dient de verzekerde al die maatregelen te nemen die redelijkerwijs mogelijk zijn om schade aan het werk, materialen, onderdelen enz. te voorkomen.

4. Oplevering in etappes:

Indien de oplevering van enig project in etappes geschiedt, vervalt de verzekering ten aanzien van elk gedeelte na oplevering waarna de onderhoudstermijn, mits niet langer dan de maximale termijn als nader in de polis omschreven, van kracht wordt.

5. Richtlijnen politie:

De maatschappij is niet aansprakelijk voor schade indien aan richtlijnen van de politie voor veiligheid en afbakening en verlichting van op te breken of opengebroken gedeelten van de weg niet wordt voldaan. Gedurende de weekeinden, alsmede de dagen waarop niet wordt

gewerkt, dient de verzekerde zonodig extra maatregelen en voorzieningen te treffen ter voorkoming en beperking van enigerlei schade.

6. Afstand regresrecht:

De maatschappij doet afstand van haar regresrecht ten opzichte van alle verzekerde partijen behalve in geval van opzet, grove schuld of grove nalatigheid van één van de verzekerden.

7. Bitumineuze dakbedekking:

Gedurende werkzaamheden voor het aanbrengen van bitumineuze dakbedekking waarbij vuur wordt aangewend, dient ter plaatse en wel binnen handbereik steeds een werkvaardig brandblusapparaat van tenminste 7 kg aanwezig te zijn.

8. Waterschade: Uitdrukkelijk wordt hierbij bepaald dat met inachtneming van de Algemene en Bijzondere Voorwaarden het volgende geen schade is in de zin van de verzekering:

- het verstevigen van zachte grond en/of het moeten nemen van andere veiligheidsmaatregelen zelfs indien de noodzaak daartoe zich pas tijdens de bouw of montage voordoet;
- kosten van bemaling, ook al is de hoeveelheid water veel groter dan oorspronkelijk verwacht;
- schade wegens het defect raken van het bemalingsstelsel indien het defect verholpen had kunnen worden wanneer er voldoende reserve faciliteiten aanwezig waren;
- kosten van extra isolatie en faciliteiten voor de afvoer van water;
- kosten wegens het moeten herstellen van geërodeerde hellingen, inkalvingen e.d. Indien verzekerde niet of niet tijdig maatregelen ter voorkoming van dergelijke schade heeft genomen;
- scheuren en lekkages.

9. Sloopmateriaal: Indien uit de sloop vrijgekomen materialen weer in de verbouwings- of montagewerkzaamheden worden gebruikt, dient de verzekerde vooraf een verklaring over te leggen van een terzake deskundige dat de materialen geschikt zijn om te worden gebruikt volgens de toepasselijk zijnde richtlijnen conform de technische omschrijving van het werk.

10. Onderlinge aansprakelijkheid:

De verzekerden zullen tegenover elkaar als derden worden beschouwd.